

Argumentatiestructuur De MAC-methode®

Spiekbriefje Stappenplan tekstproductie

Tekstproductiestappen	Lessen	Dossier
Opzetten Doelen en lezers bepalen	Doelen en lezers	Tekststructuur Doelen en lezers-tabel
Beschrijvende structuur maken Argumentatiestructuur maken	Doel- en lezermethodes PAC-methode® MAC-methode®	Vragenstructuur PAC-argumentatiestructuur MAC-argumentatiestructuur
Uitschrijven Structuren vullen	Macramémethode® OPA-methode®	Uitgeschreven tekst Romp tekst
Redigeren op zinsbouw en woordkeus	Grammaticale criteria Stijfouten Stijpcriteria Stijpcriteria Stijpcriteria	Geredigeerde tekst Deels geredigeerde tekst
op doel- en lezegerichtheid op spelling op leestekens op overige problemen	Doel- en lezegericht Spelling Leestekens Tantalus	

Inhoud

1.	Meer alternatieven en criteria: de MAC-methode®	2
	Complexere argumentatie overzichtelijk in teksten presenteren vraagt slechts vier stappen	3
	Een MAC-schema opzetten en kwantificeren, en tot tekststructuur maken	6

1. Meer alternatieven en criteria: de MAC-methode®

De Doorvraagmethode is vooral geschikt voor het maken van beschrijvende structuren. U kunt er heel goed weten-doelen en doen-doelen mee bereiken. Vinden-doelen bereikt u pas wanneer u uw lezer kunt overtuigen.

Wanneer u een lezer wilt overtuigen, maar uw argumenten zijn niet in één oogopslag te overzien, dan zult u die argumenten overzichtelijk moeten presenteren. Dat lukt alleen wanneer u de argumenten in schema kunt zetten, en dat schema tot tekststructuur kunt maken.

Zo'n schema helpt de schrijver en zijn organisatie de argumenten op een rijtje te krijgen, en het helpt de lezer en zijn organisatie zicht te krijgen op de gebruikte argumentatie.

In deze module leert u met twee soorten argumentatieschema's werken:

- Pro aut contra schema's (PAC)
- Meer alternatieven en criteria (MAC)

In deze module de MAC-schema's.

Argumentatieschema's geven aan welke argumenten gebruikt worden. Waarheid van argumenten of kracht van een stelling zijn niet uit schema's af te lezen, het standpunt van de schrijver wel.

De argumentatieschema's kunnen eenvoudig omgezet worden in een tekststructuur, die naadloos past in of naast een Doorvraagstructuur.

De MAC-methode® gebruikt de doelen en lezerstabel.

Deze module resulteert in een MAC-argumentatiestructuur voor uw dossier.

Complexe argumentatie overzichtelijk in teksten presenteren vraagt slechts vier stappen

Stap	
1	Onderscheid stelling of keuze van onderbouwing
2	Kies de meest adequate structureringsmethode
3	Zet het PAC-schema of het MAC-schema op
4	Zet het schema om in een tekststructuur

Stelling onderscheiden van onderbouwing

De eerste stap voor het maken van een overtuigende tekst, is het scheiden van stelling en argumenten in uw vinden-doelen.

De stelling is dat waar u de lezer van wilt overtuigen, de argumenten gebruikt u om dat vinden-doel te bereiken.

Je moet veel kaas eten, want dat is lekker en gezond, maar een kilo kaas kost al snel twee tientjes.

stelling: eet veel kaas

argumenten: lekker, gezond, duur

We kunnen het beste dat nieuwe model Lada GTI kopen, want die lust weliswaar een aardig slokje, maar hij is veiliger en sneller dan de Volkswagen of de Volvo, en goedkoper in aanschaf.

stelling: Lada GTI kopen

argumenten: hoger verbruik dan V&V, veiliger dan V&V, sneller dan V&V, lagere aanschafprijs dan V&V

De schrijver wil in elk van deze voorbeelden één vinden-doel bereiken:

De lezer moet vinden dat hij veel kaas moeten eten.

De lezer moet vinden dat hij een Lada GTI moet kopen.

Voorbeeld 1-1 Stelling en onderbouwing.

Structureringsmethode kiezen

De tweede stap is het kiezen van de handigste methode om uw argumentatie te structureren.

Pro aut contra (PAC)

Hebt u een stelling die te beschouwen is als een afweging van argumenten voor en tegen, kies dan een “Pro aut contra” (PAC) schema. Zo’n schema geeft in zijn eenvoudigste vorm een stelling met een bepaald gewicht, dat het verschil is van de gewichten van de argumenten pro en de argumenten contra. De gewichten worden in getallen uitgedrukt.

Je moet veel kaas eten, want dat is lekker en gezond, maar een kilo kaas kost al snel twee tientjes.

Pro	eet veel kaas 6 - 3 = 3		contra
Lekker	4	3	Duur
Gezond	2		
Som	6	3	

Voorbeeld 1-2 Een PAC-schema.

Meer criteria analyse (MAC)

Hebt u een stelling die te beschouwen is als een keuze tussen alternatieven, gemaakt op grond van meer criteria, kies dan voor een “Meer criteria en alternatieven” (MAC) schema. Zo’n schema geeft in z’n eenvoudigste vorm de waardering per alternatief per criterium, uitgedrukt in een “rapportcijfer”. Het alternatief met de hoogste totaalscore is de keuze of “stelling”.

We kunnen het beste dat nieuwe model Lada GTI kopen, want die lust weliswaar een aardig slokje, maar hij is veiliger en sneller dan de Volkswagen of de Volvo, en goedkoper in aanschaf.

Aanschafcriteria /alternatieven	verbruik	veiligheid	snelheid	Aanschafprijs	Totaal
Volkswagen	8	6	3	6	23
Volvo	7	7	4	4	22
<u>Lada</u>	4	8	9	9	<u>30</u>

Voorbeeld 1-3

Kwantificeren van PAC en MAC: je gelijk uitrekenen

Kwantificeren van argumentatieschema's heeft een aantal voordelen:

- Je kunt er de kwaliteit van je argumentatie mee controleren. Soms valt het nog niet eens mee, de gewichten zo te verdelen dat je het met je eigen stelling eens blijft.
- Je kunt er het kritisch gewicht van argumenten mee bepalen. Soms zie je dat een argument wel een absurd lage of hoge waarde moet krijgen om de stelling staande te houden. Of je ziet dat een zeer kleine verandering in het gewicht van een van de argumenten de stelling onderuit haalt.
- Je kunt beter intersubjectief over een argumentatie oordelen. Wanneer je de argumenten en gewicht van de argumenten uit elkaar haalt, kun je in twee rondes discussiëren. In de eerste ronde bepaal je het schema, in de tweede bepaal je de gewichten. Dat kan handig zijn in werkgroepen, of wanneer een rapport tegengestelde belangen moet verenigen.
- Je maakt er de argumentatie beter overdraagbaar mee. De argumentatie wordt toegankelijker voor derden. Dat kan handig zijn als anderen op grond van uw schema mee moeten of mogen beslissen. Een gedeeld rekenblad op uw netwerk, en het hele kantoor kan meedenken!

Een MAC-schema opzetten en kwantificeren, en tot tekststructuur maken

Een MAC is een tabel met alternatieven en criteria

criteria/ weging		totaal score	%	A	X factor	=	B	X factor	=	C	X factor	=
				<criterium>	1,0		<criterium>	1,0		<criterium>	1,0	
alternatieven												
1	<alternatief>	1,00	20	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0
2		1,00	20	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0
3		1,00	20	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0
4		1,00	20	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0
5		1,00	20	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	0,0
totaal		5,0	100									

Voorbeeld 1-4 Een oer-MAC.

Een MAC-schema is een tabel met rijen voor de alternatieven, en kolommen voor de criteria, voor hun weegfactor en voor de totaalscore. MAC-schema's worden altijd gekwantificeerd. Een MAC-schema zonder "gewichten" zegt niet veel. In het rekenblad dat wij hier gebruiken, is ook het percentage punten uit te rekenen.

Een MAC opzetten en kwantificeren

Een MAC-schema maakt u in zes stappen:

1. kies de alternatieven
2. bepaal de criteria
3. bepaal de weegfactoren voor de criteria
4. maak een tabel
5. waardeer de alternatieven op de criteria
6. bereken de keuze of stelling

In de praktijk zal de keuze of stelling vaak al gegeven zijn, en dient het schema om het werkdossier zo op orde te brengen, dat er een fatsoenlijke tekst van gemaakt kan worden.

Wij maken ook het MAC-schema op een rekenblad. Dat maakt het ons makkelijk onze waarderingsen te heroverwegen, of onze weegfactoren te kalibreren.